

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1908

Andra Kammaren.

N:o 44.

Tisdagen den 7 april.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde af herr vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 31 nästlidna mars.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *G. A. Petersson* aflämnade Kungl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående afsättning af medel till pensionering af statens järnvägars personal;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter trädgårdsmästaren Per Fredrik Petterssons vid Biby i Gillberga socken hustru Johanna Pettersson, född Gustafsdotter;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter smeden Sven Nilsson i Ytter Enhörna socken; och

med förslag till ändrad lydelse af § 4 mom. 9 och § 5 mom. 10 tryckfrihetsförordningen äfvensom till införande i förstnämnda § af tillagda mom. 13 och 14.

De kungliga propositionerna blefvo på begäran lagda på bordet.

§ 3.

Föredrogos hvar för sig Kungl. Maj:ts på kammarens bord liggande propositioner; och hänvisades därvid till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af mässlokaler för underofficerare och manskap vid vissa truppförband.

Till lagutskottet öfverlämnades härefter Kungl. Maj:ts propositioner:

Andra Kammarens Prot. 1908. N:o 44.

med förslag till lag angående fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 25 april 1907 om inskränkning i rätten att erhålla laga skifte är stadgad; och

med förslag till lag angående fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 19 april 1907 om inskränkning i inmutningsrätten är stadgad.

Slutligen remitterades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

angående pension åt svenska statens fiskeriagent i norra Tyskland A. H. Krüger;

angående pension åt kvinnliga ritaren vid rikets allmänna kartverk A. S. Westberg;

angående pension åt geologen vid Sveriges geologiska undersökning N. O. Holst;

angående anvisande af medel till odlingslånefonden;

angående anvisande af ytterligare medel till norrländska nyodlingsfonden;

angående försäljning af en till Skellnora kungsgård n:o 1 om $3 \frac{9}{8}$ mantal med kronohemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Fantebol n:o 1 i Stockholms län hörande lägenhet; och

angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Hjelmshult n:o 1 med Myren samt kronolägenheten Horsahagen n:o 1 i Malmöhus län.

§ 4.

Herr *S. O. Nylanders* å kammarens bord hvilande motion, n:o 290, som härefter föredrogs, hänvisades till särskilda utskottet.

§ 5.

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden n:is 75, 76 och 77.

§ 6.

Vidare föredrogs bevillningsutskottets memorial, n:o 19, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande vissa delar af bevillningsutskottets betänkande n:o 17, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Punkten 1.

Den föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Punkten 2.

Lades till handlingarna.

Punkten 3.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

§ 7.

Häruppå föredrogos, men blefvo ånyo lagda på bordet bevillningsutskottets betänkande n:o 20, lagutskottets utlåtanden n:is 38, 39, 40, 41, 42 och 43 samt Andra Kammarens kanslideputerades utlåtande.

§ 8.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser, dels till Konungen:

n:o 50, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afstående eller upplåtelse i vissa fall af mark från kronoegendomar;

n:o 52, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till fortsättning af statsbanorna Morjärv—Lapträsk, Bastuträsk—Skellefteå—Kallholmsfjärden, Östersund—Ströms vattendal (Ulriksfors) samt Järna—Norrköping m. m.; och

n:o 53, angående de i 63 § regeringsformen föreskrifna kreditivsummor;

dels ock till fullmäktige i riksgäldskontoret, n:o 54, angående utsträckning af präskriptionstiden för obligationer af de svenska statslånen.

§ 9.

Följande nya motioner afgåfvos, nämligen af:

herr *E. A. Lindblad* i Närlunda, n:o 293, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner; och

herr *B. A. Petré*n, n:o 294, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående löneroglering för landsstaterna i länen m. m.

Båda dessa motioner blefvo på begäran genast hänvisade till statsutskottet.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Till bordläggning anmälades:

konstitutionsutskottets utlåtanden:

n:o 8, i anledning af väckt motion om ändring af § 1 mom. 4 tryckfrihetsförordningen; och

n:o 9, i anledning af väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avvägbringande af en effektiv kontroll öfver lagars och författningars efterlefnad inom armén och flottan;

statsutskottets utlåtanden:

n:o 6, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet;

n:o 78, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning för kostnader för värderingar af vissa ingenjören Ernst Stridsberg samt Trollhätte pappersbruksaktiebolag tillhöriga byggnader och anläggningar m. m.;

n:o 79, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande af byggnader för telegrafverkets behof i Stockholm och Göteborg;

n:o 80, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om anslag till inköp för Nyköpings hospitals räkning af tomterna n:is 77—83 i Nyköpings stads tredje kvarter; och

n:o 81, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående statsanslag till nationalföreningen mot emigration;

lagutskottets utlåtanden och memorial:

n:o 44, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vissa ändringar i sjölagen m. m.;

n:o 45, med föranledande af kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om lagutskottets utlåtande, n:o 36, i anledning af väckt motion om förbud mot drift af sulfatfabrik eller annat industriellt verk, som genom förorenande af luft eller vatten orsakar olägenheter för kringliggande bygd och dess befolkning; och

n:o 49, i anledning af väckt motion om ändring af 1 § i förordningen angående skogsvårdsstyrelser den 24 juli 1903;

Andra Kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 26, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning om kommunernas bärkraft i förhållande till dem åliggande skattebördor m. m.; samt

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 27, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående förslag till lag om näringsmedel.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *A. Ekman* i Mo gård under den 9 april,

» *P. F. Canell* under 14 dagar f. o. m. den 10 april,

» *G. M. Sandin* i Grums » 13 » » » 10 » och

» *E. P. W. Röing* » 2 » » » 9 »

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,2 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.

Onsdagen den 8 april.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 1 innevarande april förda protokollen.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarebetyg:
Att frih. Theodor Adelswärd lider af akut influensa-empyem i båda käkhälorna och i följd däraf är förhindrad att under närmaste tid närvara vid Riksdagens förhandlingar, intygas härmed.
Stockholm den 5 april 1908.

O. Setterblad,
leg. läkare.

§ 3.

Herr statsrådet m. m. *A. H. Hammar skjöld* aflämnade Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående öfverlåtelse till fängvården af den under domänstyrelsens förvaltning bibehållna delen af Svartsjö kungsladugård jämte lägenheterna Hästbryggan och Färjestaden i Sänga socken och Stockholms län.

Denna proposition bordlades på begäran.

§ 4.

Föredrogos hvar för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner; och hänvisades därvid till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

angående afsättning af medel till pensionering af statens järnvägars personal:

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter trädgårdsmästaren Per Fredrik Petterssons vid Biby i Gillberga socken hustru Johanna Pettersson, född Gustafsdotter; och

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter smeden Sven Nilsson i Ytter Enhörna socken.

Efter föredragning härupå af Kungl. Maj:ts proposition med *Remiss af en* förslag till ändrad lydelse af § 4 mom. 9 och § 5 mom. 10 tryck-*proposition.* frihetsförordningen äfvensom till införande i förstnämnda § af tillagda mom. 13 och 14 lämnades på begäran ordet till

*Remiss af en
proposition.*
(Forts.)

Herr Branting, som yttrade: Herr talman! Det är icke min afsikt att ingå på något yttrande i sak om denna proposition, men jag vill begagna tillfället att framhålla det efter min uppfattning oegentliga i att det gång på gång inträffar, att viktiga propositioner ifrån Kungl. Maj:t aflämnas på sådant sätt, att de icke utdelas på Riksdagens bord förrän samtidigt med att de skola remitteras. Om denna osed fortsättes, så blir därigenom faktiskt vid många tillfällen hvarje yttrande vid remiss omöjliggjordt, och det kan väl icke vara lämpligt, att på detta sätt den lilla första förberedande granskning, som från olika sidor kan komma en proposition till del, med de uppslag och synpunkter, som på detta sätt kunna göras gällande till beaktande i den mån de det förtjäna af vederbörande utskott, att, säger jag, denna förberedande granskning helt och hållet undertryckes. I detta fall blef denna proposition utdelad i dag, och jag får för min del protestera mot ett sådant förfaringssätt och därmed sålunda emot att det faktiskt så godt som omöjliggöres att ingå vid remissen på något slags bedömande af viktiga saker, som på detta sätt meddelas.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att öfverlämna ifrågasvarande proposition jämte det i anledning af densamma nu afgifna yttrandet till konstitutionsutskottet.

§ 5.

Föredrogos, men blefvo åter lagda på bordet konstitutionsutskottets utlåtanden n:is 8 och 9, statsutskottets utlåtanden n:is 6, 78, 79, 80 och 81, lagutskottets utlåtanden och memorial n:is 44, 45 och 49, Andra Kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande n:o 26 samt Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 27.

§ 6.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr vice talmannen, som yttrade: Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren ville besluta, att på föredragningslistan för morgondagen af två gånger bordlagda ärenden måtte först uppföras statsutskottets utlåtande n:o 75 i anledning af Riksdagens år 1907 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning. under år 1906, därefter statsutskottets utlåtande n:o 6, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel, därefter statsutskottets utlåtande n:o 76, därefter statsutskottets utlåtande n:o 77, därefter statsutskottets utlåtande n:o 78, därefter statsutskottets utlåtande n:o 79, därefter konstitutionsutskottets utlåtande n:o 8, där-

efter konstitutionsutskottets utlåtande n:o 9 samt sedermera öfriga ärenden i den ordning, de förekomma på föredragningslistan i dag.

Denna hemställan bifölls af kammaren.

§ 7.

Anmälades och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 55, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående skyldighet för staten att erlægga skatt till kommun för staten tillhörig fastighet eller industriell anläggning, och

n:o 56, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående undersökning af sinnesbeskaffenheten hos tilltalad, som af underrätt dömts till döden eller straffarbete på lifstid.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Till bordläggning anmälades:

lagutskottets utlåtanden:

n:o 46, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag dels angående ändrad lydelse af 21 och 26 §§ i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet;

n:o 47, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag, innefattande ändring i lagen angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar den 20 juni 1905;

n:o 48, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rikets vapen; och

n:o 50, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående öfvervakande af villkorligt dömda och villkorligt frigifna förbrytare m. m.;

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtanden:

n:o 28, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående sofplatser för tredje klassens passagerare å statens järnvägar; samt

n:o 29, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående tillsättande af en kommitté för utredning af stats-tjänarnes löner enligt angifna grunder.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgörömalen beviljades:

herr <i>A. Jonsson</i> i Lycksele		under 10 dagar fr. o. m. den 10 april,			
» <i>J. Widén</i>	» 12 »	» » 11 »			
» <i>E. O. Magnusson</i> i Tumhult	» 12 »	» » 10 »			
» <i>J. E. Ericsson</i> i Alberga	» 12 »	» » 11 »			
» <i>J. Erlansson</i>	» 2 »	» » 10 »	och		
» <i>C. Sandquist</i>	» 13 »	» » 10 »			

Kammarens ledamöter åtskildes häruppå kl. 2,55 e. m.

In fidem

Herman Palmgren.